

ЖАЗЫЛЫМ АЙТЫЛЫМ

2 -тапсырма.

Қалай ойлайсың, бірінші бағандағы сөздердің мағынасы қандай? Екінші бағаннан тауып айт. Келесі бағанға сол сөздердің орысша аудармасын жаз.

Сөздер	Мағынасы	Аудармасы
Құнарлы	Бір нәрсенің қалған белігі. Мыс., көмірдің ~...авы, мұнайдың ~...авы.	
Айыппұл	1. Сүйық заттарды керексіз қосындылардан тазарту үшін	
Қалдық	Жаңды ағзалардың тіршілік ортасымен байланысын зерттейтін биологияның бір саласы.	
Экология	1. Топырағы шұрайлы. Мыс., ~ топырак; 2. Жұфымды,	
Сүзгі	Қылмыс жасап, жазалы болғанғы үшін заттай төленетін ақы.	

ЖАЗЫЛЫМ

3 -тапсырима.

Сөздерді септеп жаз. Олардың септік жалғауы жалғанған түрімен сейлем құра.

Қалдық, байлық, айыппұл, таралу, бұзылу, қауіп.

Атау септік (именительный падеж)	Кім? (кто?) Не? (что?)	-----
Ілік септік (родительный падеж)	Кімнің? (чей? чья? чье?) Ненің?	дың / дің пр у й / ж з тың / тің глух / б в г д ның / нің гласн / м н н / 3 лицо
Барыс септік (направительно-дательный падеж)	Кімге? (кому?), Неге? (чему?), Қайда? (куда?).	ға / ғе гласн / сонор / ж з қа / қе глух / б в г д на / не 3 а / е 1 / 2 лицо притяжательная форма
Табыс септік (винительный падеж)	Кімді? Кімдерді? (кого?), Нені? Нелерді? (что?)	ды / ді сонор / ж з ты / ті глух / б в г д ны / ні гласн и 3 лицо
Жатыс септік (местный)	Кімде? (у кого?), Неде? (у чего?), Қайда (где?), Қашан? (когда?)	да / де гласн / сонор / ж з та / те глух / б в г д нда / нде 3 лицо
Шығыс септік (исходный падеж)	Кімнен? (от кого?), Неден? (из чего?), Қайдан? (откуда?)	дан / ден гласн / пр у й / ж з тан / тен глух / б в г д нан / неи м н н / 3
Көмектес септік (инструментальный падеж)	Кіммен? - с кем? Немен? - с чем?, Қалай? - как?	бен ж з пен глух / б в г д мен гласн / сонор / 3 лицо

9**-тапсырма.**

Қажетті сөздерді пайдаланып, сөйлемдерді аяқта.

Қажетті сөздер: жұқаруы, тозуы, ластануы, мұнай қалдықтарымен, жойылады, алдын алу үшін, қырылуы, сұзгілер орнатылады.

Бұгінгі күні табиғи экожүйенің бүлінуі, озон қабатының ... , атмосфераның, әлемдік мұхиттың судың, қоршаған ортаның ... үлкен мәселе болып отыр. Экологиялық мәселелерге ауаның ластануы, жердің ... , ... мұхит, теңіз суларының ластануы жатады. Теңіз, мұхит суларының ластануынан ондағы тіршілік көзі Мәселен, балықтар мен итбалықтардың Осы мәселелердің ... мұнай өндіру құралдарына арнайы Ауаны тазарту жұмыстары жүреді.

ЖАЗЫЛЫМ

12**-тапсырма.**

Үш нұсқаның ішінен қажетті сөзді таңдап жаз.

Арал теңізінің сусы (көбейді, құйылды, тартылды). Арал экологиялық (апатты аймаққа, ғұлденген аймаққа, әдемі жерге) айналды. Сусы тартылып, теңіздің түбі (жарылып кетті, тесіліп қалды, құрвал қалды). Құрғап қалған теңіздің түбіндегі зиянды тұздар (сумен тараиды, желмен тараиды, сөзбен тараиды). Бұл тұздар ауаны ластап, (қышқыл, татті, ыстық) жаңбыр жауады.

